

Posudek vedoucího bakalářské práce

Klára Soukupová: *Morální odpovědnost ke zvířatům na základě koncepce animality Hanse Jonase*

Bakalářská práce Kláry Soukupové se věnuje zajímavému a jak v zahraničí, tak v Česku málo prozkoumanému tématu, totiž Jonasově filosofii živého a konkrétně jejím etickým důsledkům pro zacházení se zvířaty. Hlavním pozitivem práce je tak její originalita a samostatnost, je ale třeba také ocenit jasnou výstavbu textu, kultivovaný způsob vyjadřování i suverénní a přesnou práci s interpretovanými texty.

Velmi povedené je vyvrcholení práce spočívající v tom, že autorka detekuje v Jonasově morální pozici jisté napětí mezi utilitaristickou pozicí (hlavním cílem je přežití a dobro lidstva) a úctou k přírodě jako dobré o sobě, přičemž sleduje posun důrazu, ke kterému v této otázce dochází mezi dílem *Princip odpovědnosti* a pozdější přednáškou *O utrpení*. Za velmi zdařilé považuji i představní Jonasovy filosofie živého (celá kapitola 2) a představení Jonasova pojetí odpovědnosti včetně jeho vymezení se proti Kantově morálce (kap. 3.3). O trochu slabší, ale stále ještě zcela akceptovatelné, je celkové představení Jonasovy morální filosofie (kap. 3.1 a 3.2), zde se autorka až příliš opírá o sekundární výklady a snaží se z nich vytvořit koherentní celek (což se, vinou jejich různorodosti, ne úplně vždy daří), místo aby se více opírala přímo o Jonasův text.

Za jediné problematické místo práce považuji následující: Autorka až příliš automaticky a nejasně ztotožňuje fakt, že se v přírodě nacházejí organismy, které jsou účely samy pro sebe, s tím, že příroda jako celek má účel, potažmo hodnotu. Jak přesně Jonas od prvního k druhému dospívá? Srov. např. s evoluční biologii, která by tvrdila, že jakkoli je příroda plná účelných organismů, tak sama žádný účel nemá. Nejasný je i s tím související výklad o přechodu od „sebe-účelu“ a hodnoty organismu k „dobrotě“ organismu či přírody samé o sobě (s. 24).

Pro úplnost zmíním ještě dvě drobnosti: 1) V práci občas nacházíme chyby v užívání zájmen „svůj“ a „jeho“, jakkoli jinak je text na vysoké jazykové úrovni. 2) V citátu z Jonase na konci s. 13 se mluví o odlišování vlastní identity organismu od „předchozích látek“ jeho těla, má však být „přechodných látek“, čímž by se stalo vysvětlení svobody na úrovni metabolismu mnohem srozumitelnější.

Celkově považuji práci za velmi zdařilou, zcela naplňuje všechny požadavky kladené na bakalářskou práci, a proto ji navrhuji hodnotit známkou **výborně**.

V Rybníčku, 15. 7. 2023

Martin Vrabec, Ph.D.